

Bemærkninger til forslaget

Arbejdsløsheden har nu passeret 300.000, og alle erkender, at der er tale om vort største samfundsproblem. Statsministeren hævder, at bekæmpelsen af arbejdsløsheden er en national opgave, og efterlyser i den sammenhæng alle kreative forslag.

SF er enig i, at arbejdsløsheden er vort største problem, og at det er nødvendigt med nytænkning i bekæmpelsen af arbejdsløsheden.

Der ligger et paradoks i, at et fald i beskæftigelsen finder sted samtidig med en vækst i produktionen. Dette skyldes en kraftig produktivitetstigning i erhvervslivet, som igen har baggrund i den voldsomme teknologiske fornyelse, som finder sted i disse år. Computere og teknologisk avancerede maskiner erstatter i stigende grad den menneskelige arbejdskraft.

SF er ikke modstander af teknologisk fornyelse, idet en sådan er en forudsætning for, at dansk erhvervsliv kan klare sig i den skærpede internationale konkurrence; men det er nødvendigt, at den nye teknologi bliver til glæde for de mange almindelige mennesker i samfundet – og ikke kun til gavn for erhvervslivets overskud.

Uanset om man vil erkende det eller ej, så må der ske en fordeling af det eksisterende arbejde. Det har SF forsøgt såvel med forslaget om en frivillig sabbatordning som med forslag om afspadsning af overarbejde. SF finder det himmelråbende uretfærdigt, at nogle har overarbejde, mens andre intet arbejde kan få på trods af store anstrengelser med jobsøgning, efteruddannelse og ikke mindst jobtræning især af unge.

Den gamle kliché om, at folk ikke gider arbejde, er efterhånden så udslidt, at det kun er de mest formørkede mennesker, der i bekvemmelig uansvarlighed tror på den. Således er det langtfra ualmindeligt med over hundrede ansøgere til et job, f.eks. inden for HK-området. Selv det mest beskidte, belastende og dårligt betalte arbejde bliver besat omgående.

Der er skrevet bøger, udarbejdet forskningsprojekter m.v. om vigtigheden af at have et arbejde. Og der er da også fremsat en hel del lovinitiativer, specielt for de unge, for at forhindre dem i at gå til grunde og ende som invalider.

Alligevel vil nogle givetvis modsætte sig et forslag om en frivillig sabbatordning, fordi det strider imod deres holdning om, at man ikke skal kunne »feriere« på dagpengeunderstøttelsen, uanset at der dagligt bliver flere og flere arbejdsløse.

Modstanden mod at give folk mulighed for at bruge et sabbatår til f.eks. at uddanne sig også kulturelt gælder kun, når der er tale om »almindelige« lønmodtagere. Helt anderledes forholder det sig, hvis det drejer sig om politikere, skuespillere og forfattere. I disse tilfælde opfattes et sabbatår som positivt og udviklende.

Forslagsstillerne mener, at »almindelige« lønmodtagere kan have helt samme behov for et sabbatår, ja, måske endda mere, når man tager i betragtning, at deres daglige arbejde sjældent indeholder særlig store og udviklende udfordringer.

På møder rundt omkring i landet har interessen for en frivillig sabbatordning været stor. Mange mennesker har en drøm om at prøve noget andet eller lære noget mere, men tør ikke opgive et fast job for at efterprøve det. En sabbatordning vil give dem muligheden og samtidig sikkerheden for at kunne vende tilbage til deres job.

Også politisk har interessen for en sabbatordning været stigende. Således noterer SF med glæde, at eksempelvis Det Radikale Venstre i sit program om velfærdssamfundet under forandring (vedtaget på landsmødet i 1991) foreslår en frivillig sabbatordning, der i det store og hele svarer til SF's forslag. Ordningen har endvidere været diskuteret i andre politiske partier.

En frivillig sabbatordning vil ikke komme til at belaste virksomhedernes omkostninger, eftersom folk jo i realiteten kun bytter plads. De, der har arbejde, går frivilligt på understøttelse, og andre ledige kommer i arbejde i hvert fald i nogen tid. I heldigste fald vil et års uddannelse betyde, at nogle medarbejdere kan komme bedre kvalificerede tilbage til arbejdsmarkedet og være med til at afhjælpe flaskehalsproblemerne, f.eks. i situationer, hvor virksomheder omstiller og udvikler produktionen.